

20.01.2015ж

«Тікбұрышты үшбұрыштарды
шешу» тақырыбына
есептер шығару
Геометрия.
8 класс.

«Серпілген сауал»

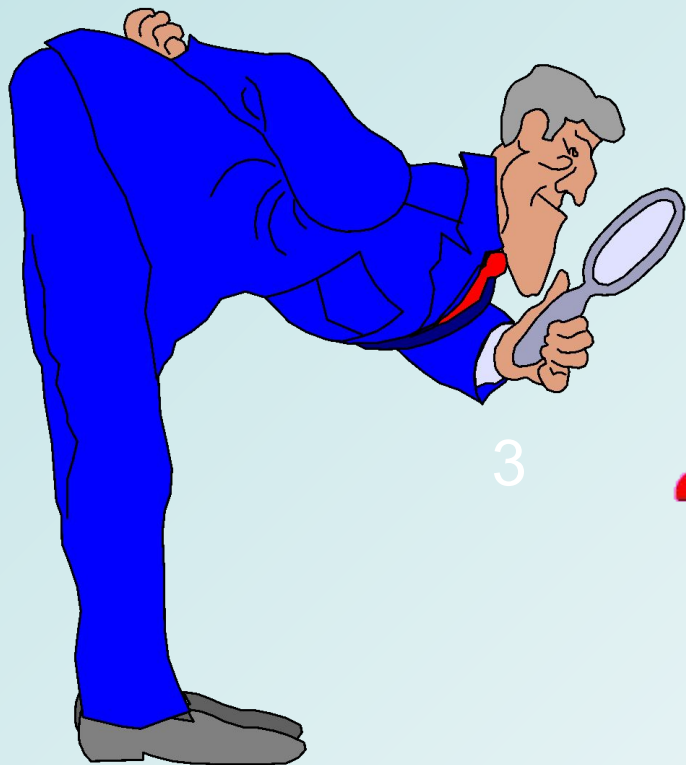

Блиц-тур

Қабырғалары 10, 6, 3 болатын үшбұрыштың бұрыштарын анықта.

Қабырғалары 3, 6, 10 үшбұрыш болмайды, себебі, үшбұрыш теңсіздігі орындалмайды.

$$10 < 3 + 6 \quad (\text{тура емес})$$

3

6

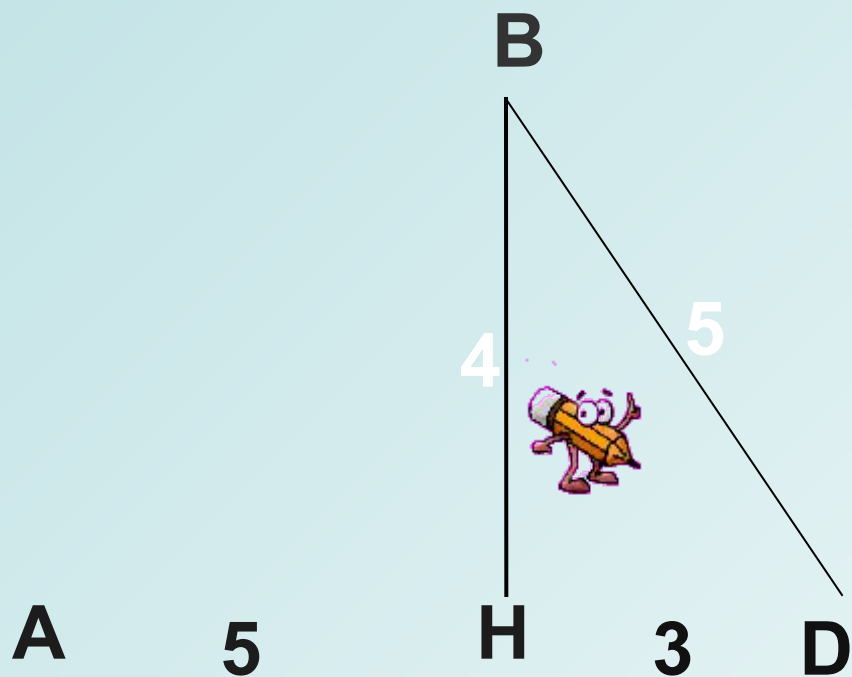
?

10

Блиц-тур

$\triangle BHD$ үшбұрышы – тікбұрышты екенін дәлелде.

Т/к: S_{ABCD}

$$5^2 = 4^2 + 3^2$$

(тура)

$$S_{ABCD} = AD \cdot BH$$

Есептер шығару

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

1.

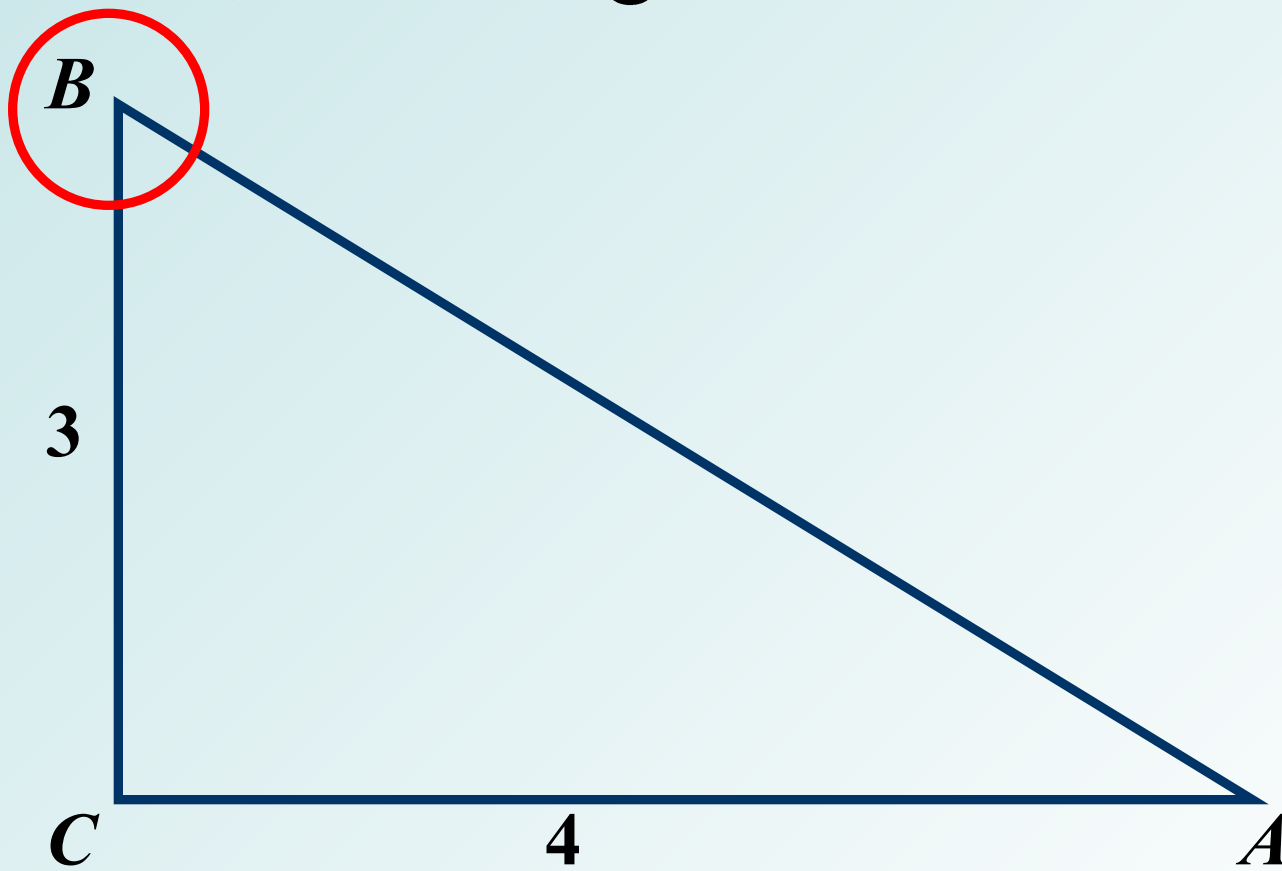
Берілгені

:

$\triangle ABC$

*Табу
керек:*

$\sin B, \cos B, \operatorname{tg} B$

2.

Берілгені

:

$\triangle ABC, AB = 8$

**Табу
керек:**

S_{ABC}

C

30

0

A

D

B

3.

A

Қабырғалары 6 см, 5 см, 5 см болатын үшбұрыштың ауданын тап.

5 см

4

5 см

B

M

C

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} BC \cdot AM$$

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot 4$$

6 см

4.

Берілгені

:

$ABCD$ – трапеция

Табу керек:

AD, CD, S_{ABBC}

B

3

C

150

0

4

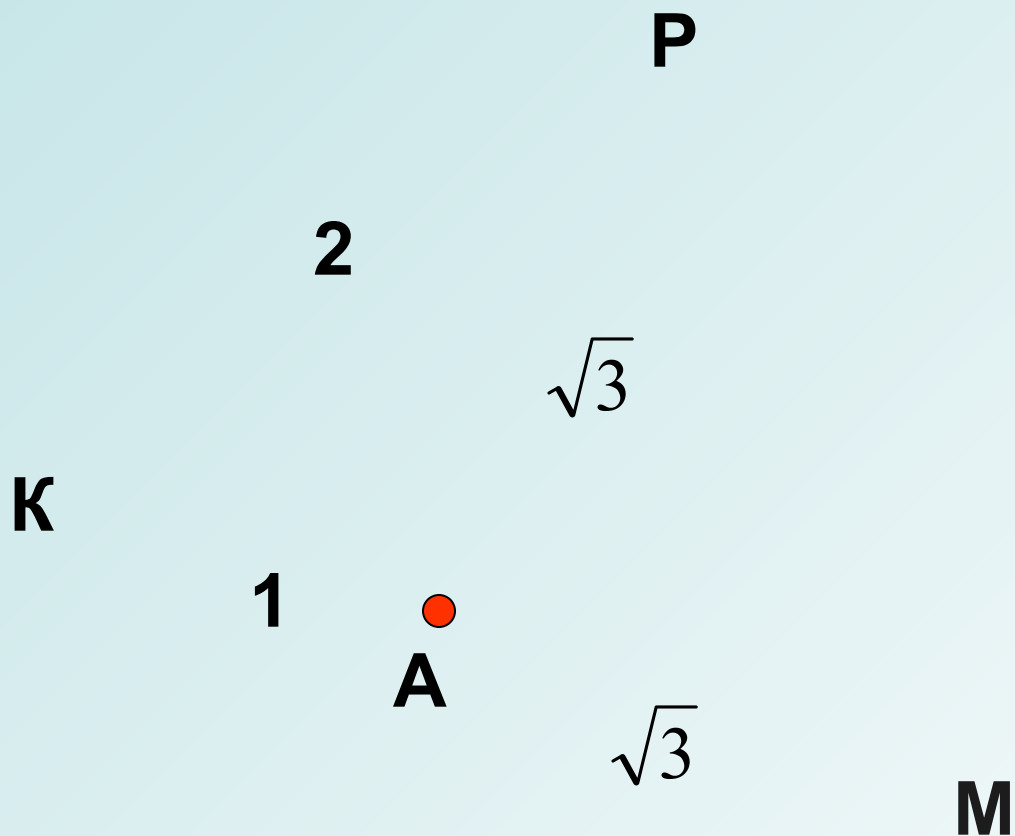
A

D

MPK үшбұрышының PK = 2. МК қабырғасында А нүктесі AM = AP = $\sqrt{3}$, AK = 1 болатындай белгіленген. MPK бұрышын тап.

5.

$$2^2 = (\sqrt{3})^2 + 1^2$$

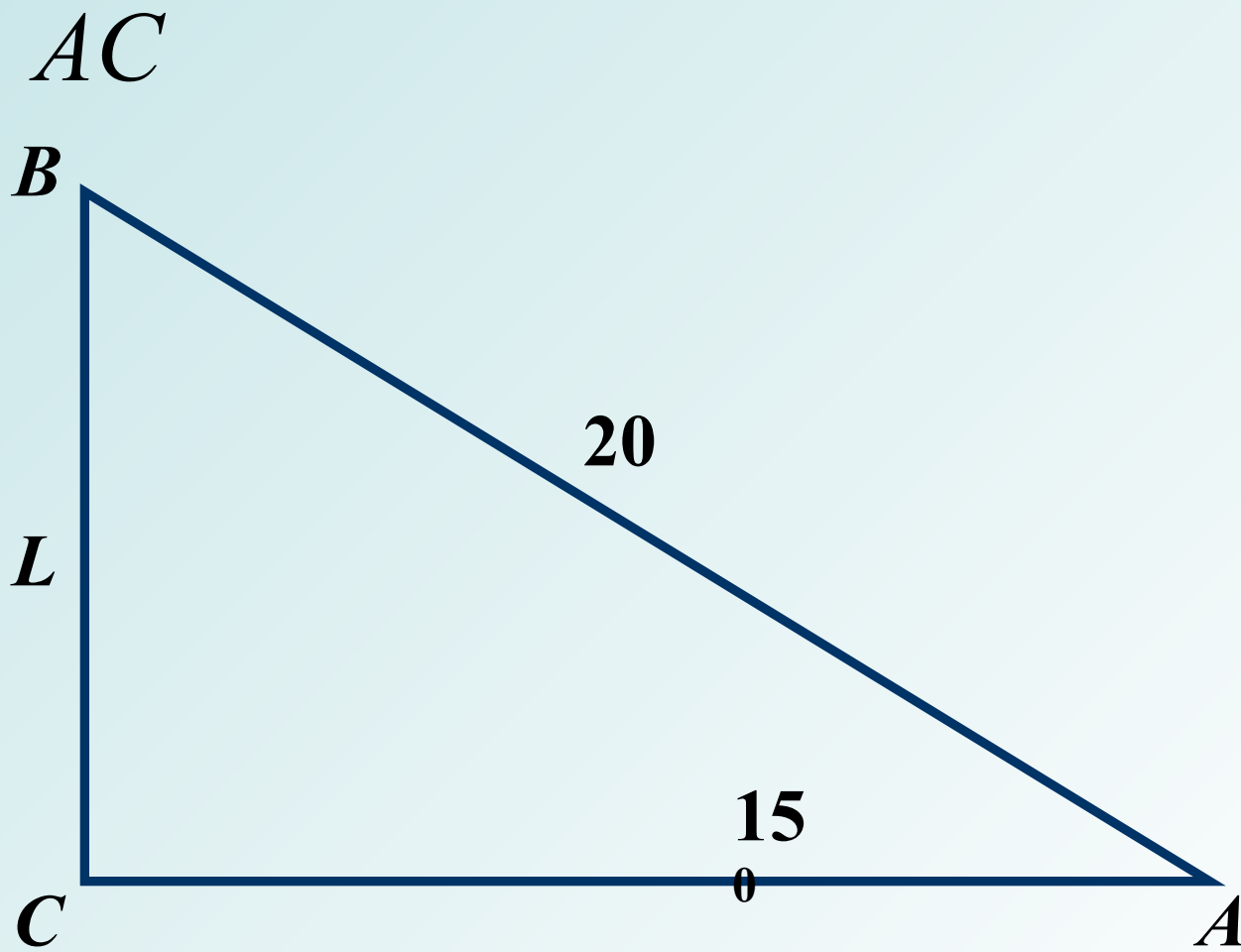
6.

Берілгені

:

$\triangle ABC$

*Табу
керек:*

7.

Берілгені

:

$ABCD$ – трапеция

Табу керек:

S_{ABCD}

B

2

C

120

0

6

A

D

8.

A

Қабырғалары 6 см, 8 см, 10 см
болатын үшбұрыштың ауданын тап.

10 см

8 см

C

6 см

B

9.

Берілгені

:

$ABCD$ – трапеция

Табу керек:

AD, S_{ABCD}

B

6

C

120
 0

$2\sqrt{3}$

A

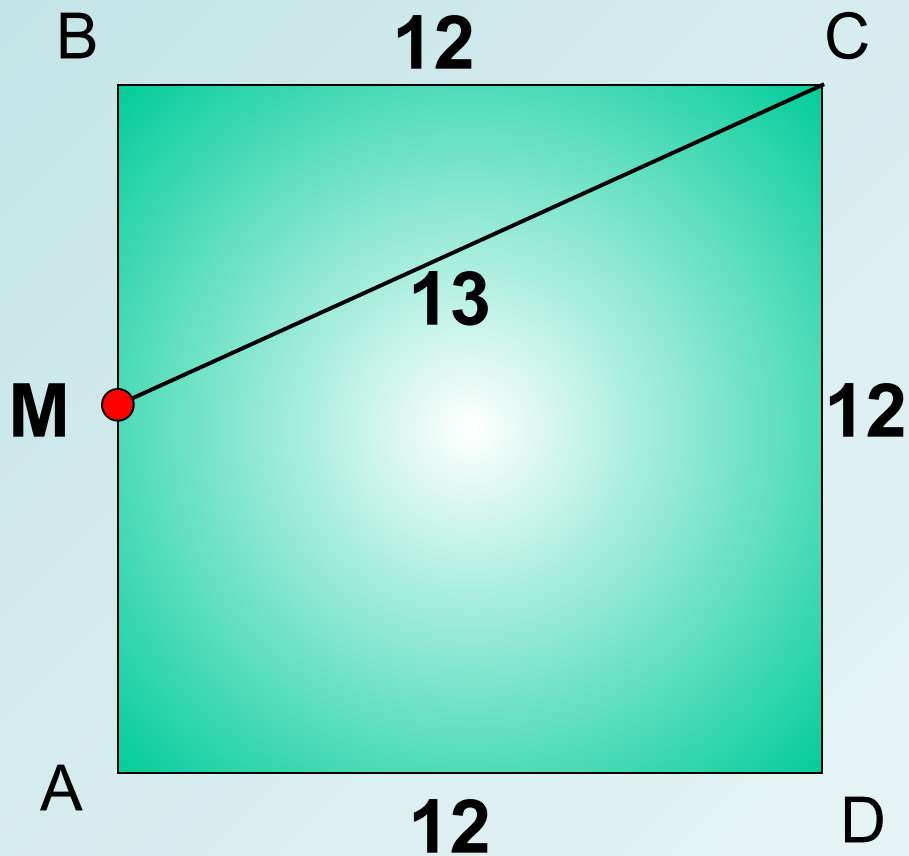
D

10.

ABCD квадратының 12 см болатын АВ қабырғасына $MC = 13$ см болатындай М нүктесі белгіленген. AMCD төртбұрышының ауданын тап.

11.

Берілгені

$\triangle ABC$

:

Табу керек:

BD

K

B

4

30

0

A

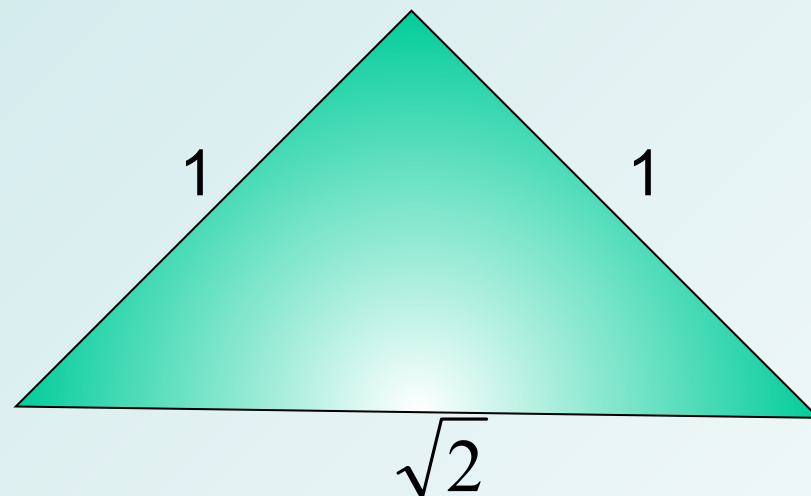
D

C

12.

Қабырғалары 1 , $\sqrt{2}$, 1 болатын үшбұрыштың бұрыштарын анықта

13.

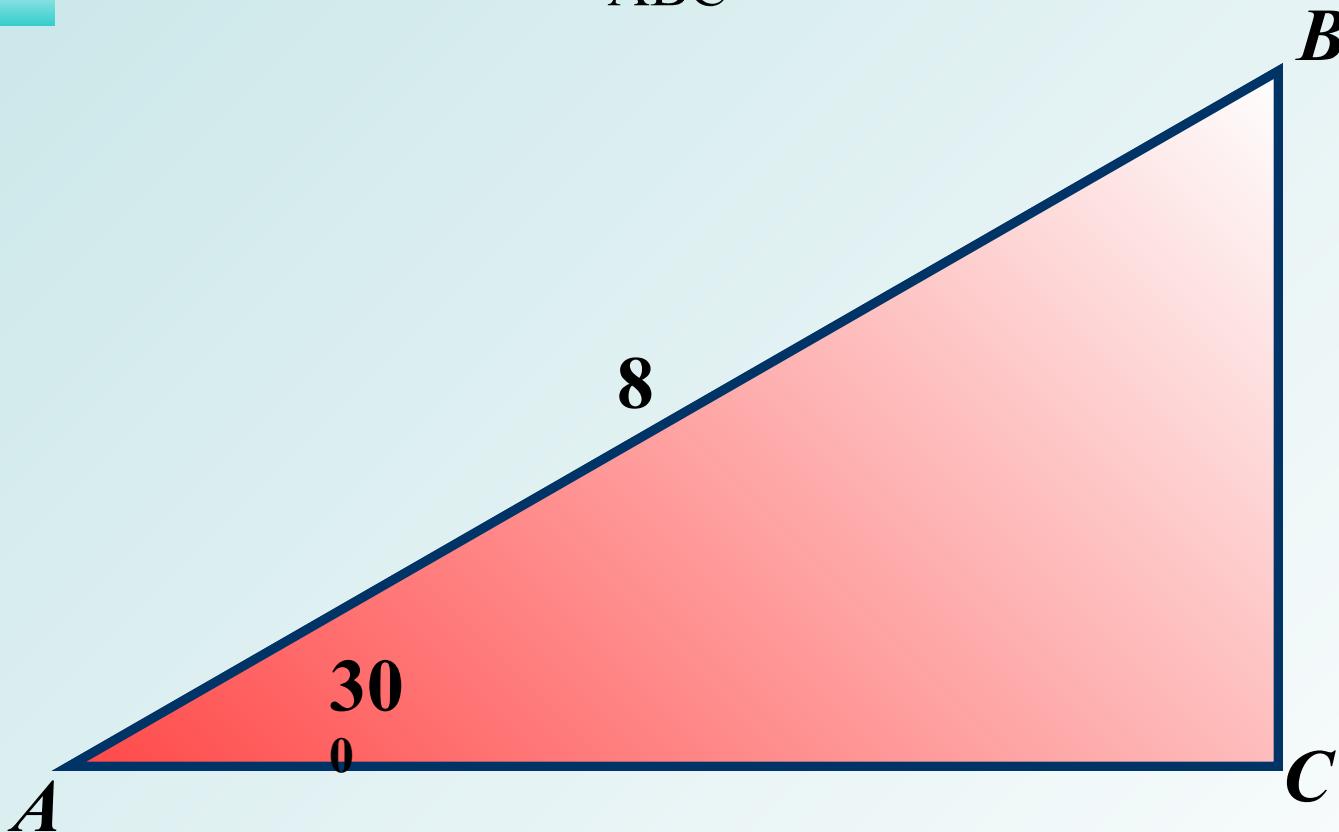
Берілгені

:

$\triangle ABC$

*Табу
керек:*

BC, AC, S_{ABC}

14.

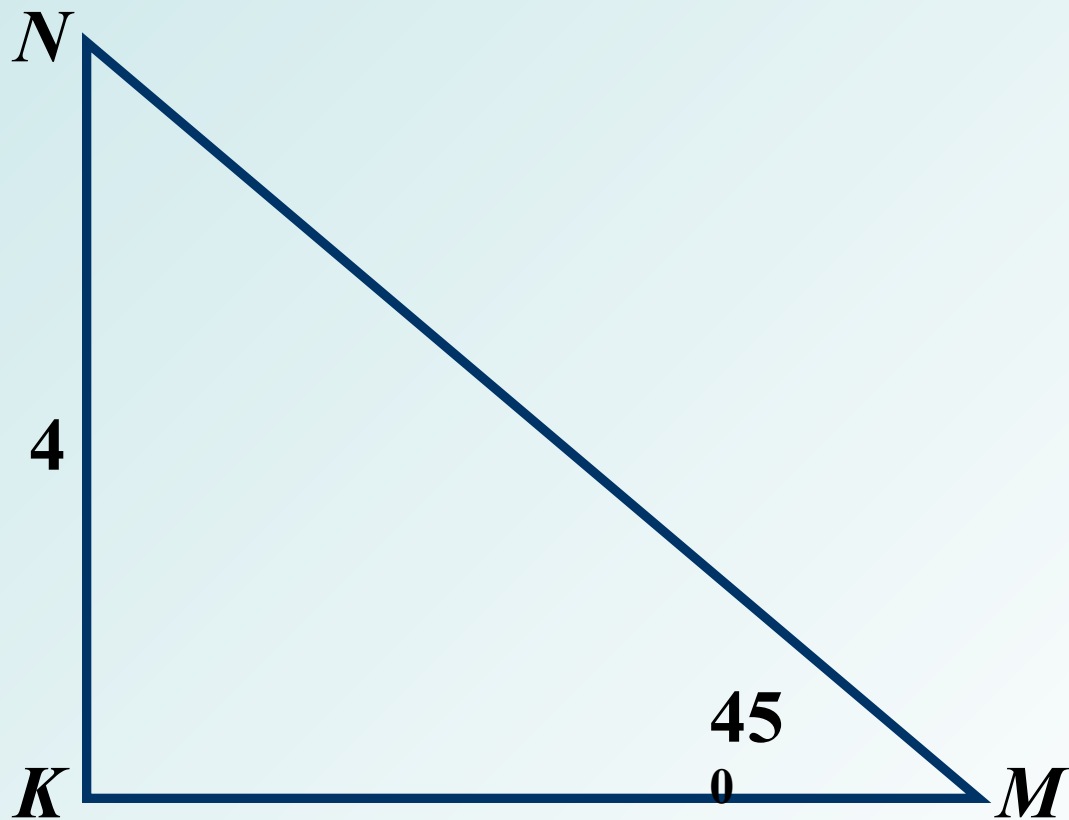
Берілгені

:

$\triangle MKN$

*Табу
керек:*

MK, MN

15.

Берілгені

:

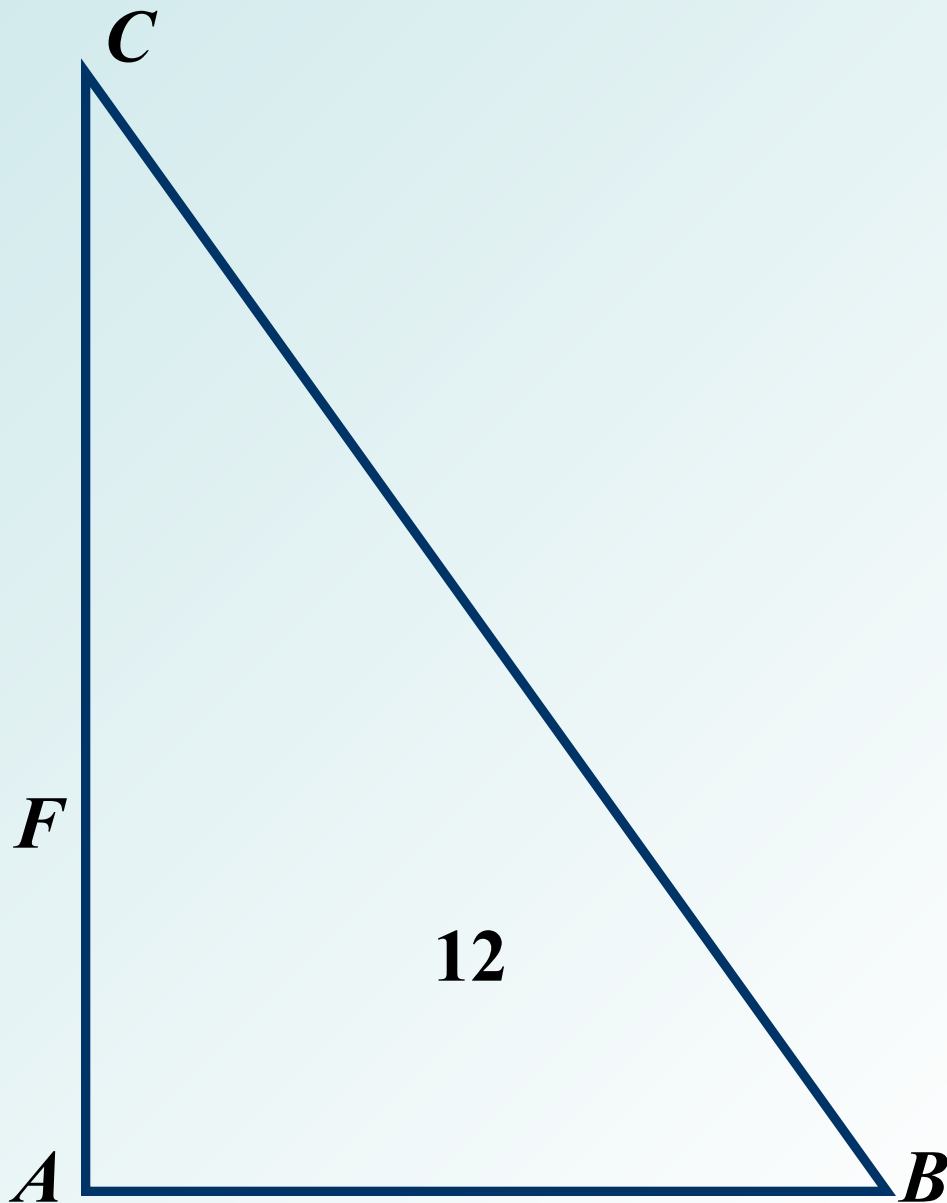
$\triangle ABC$, $\angle ABC = 60^\circ$

BF – биссектриса

Табу

керек:

AB

16.

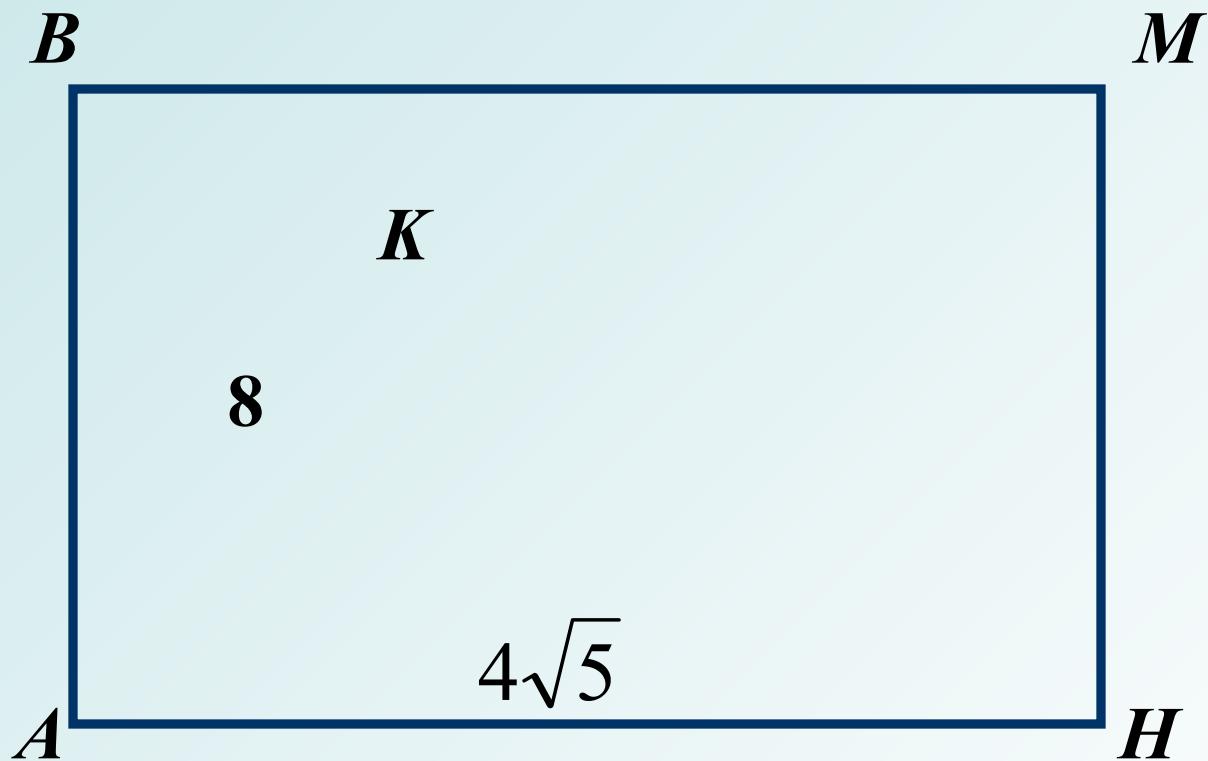
Берілгені

ABMH

:

*Табу
керек:*

BH

17.

Берілгені

:

ABBC – трапеция

$$AM = 10\text{см}$$

Табу керек:

CF

M

B

C

A

F

D

18.

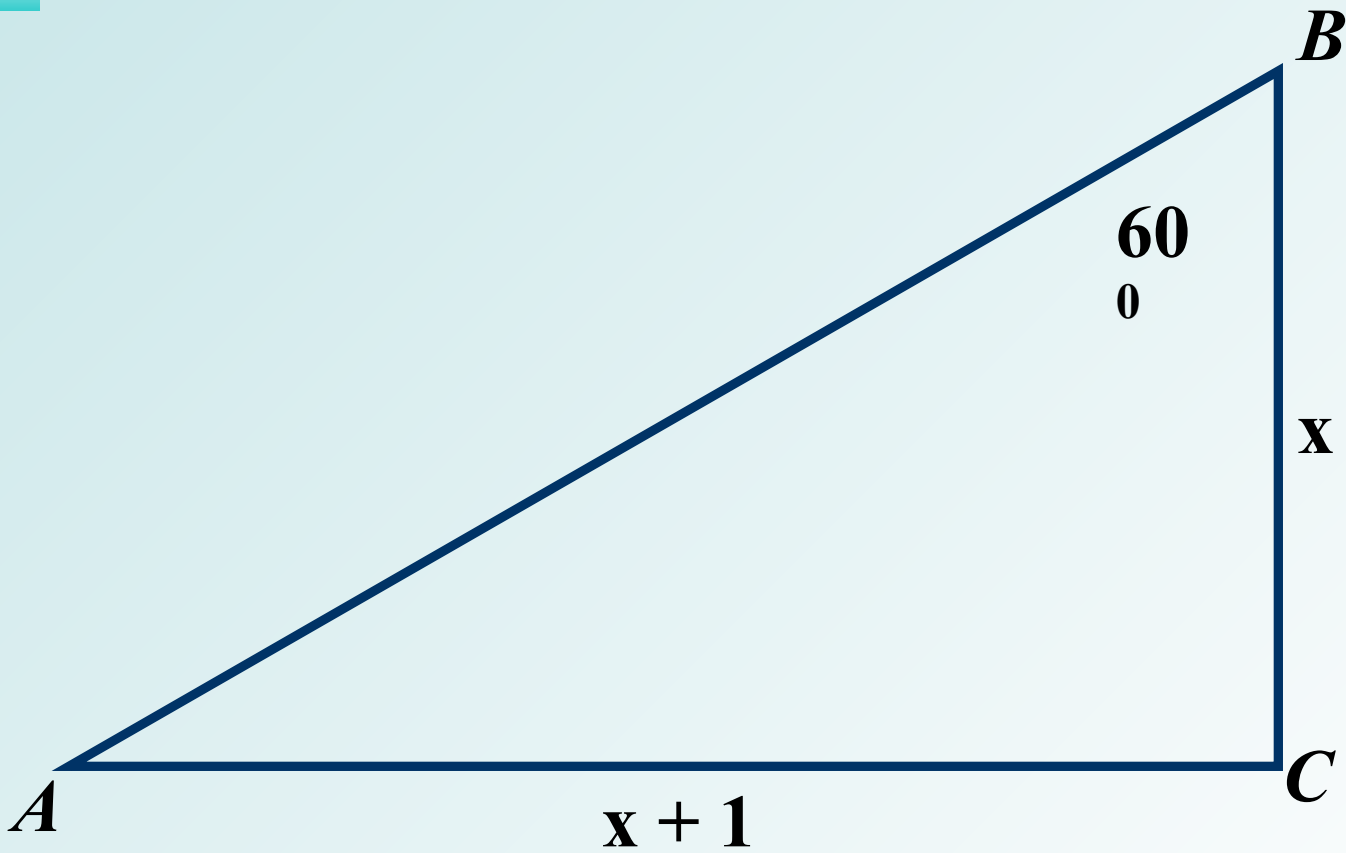
Берілгені

:

$\triangle ABC$

*Табу
керек:*

AB

19.

Берілгені

:

$\angle BOB_1$

*Табу
керек:*

AB, A_1B_1

B

A

8

5

30

0

O

A

B

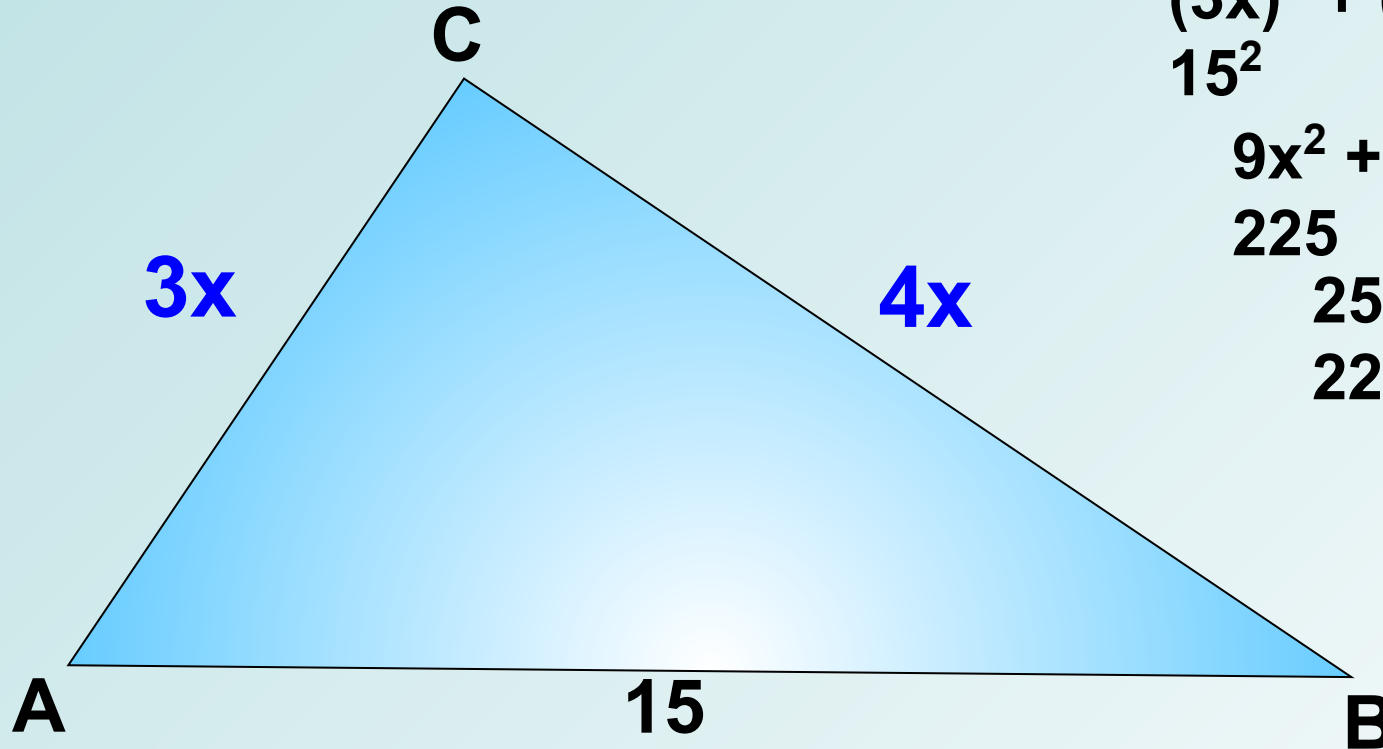
1

1

20.

Тікбұрышты үшбұрыштың катеттерінің қатынасы 3 : 4, ал гипотенуза 15 см. Үшбұрыштың периметрін тап.

$$(3x)^2 + (4x)^2 = 15^2$$

$$9x^2 + 16x^2 = 225$$

$$25x^2 =$$

$$225$$

$$x^2 =$$

$$9$$

$$x = 3$$

Қарапайым жолын тап.

21.

Оқушыға суретте көрсетілген көпбұрыштың ауданын табу керек болды. Қолында тек сызғышы бар.

Өлшегеннен соң суреттегідей нәтижелерді алды.

13

Е 3 Р

4 5 4

В 3 А

D

12

С

С, В, Е нүктелері бір түзу бойында жатыр. Бұл фигураның ауданын табуға бола ма?

B

Ерте кезде тікбұрышты үшбұрышты салудың ең оңай тәсілі қолданылды.

C

A

Алты ойшыл қалпақ

Рефлексия

Жасыл — Маған сабақ ұнады.
Сабақты меңгердім.

Сары - Тақырыпты түсіндім.
Бірақ есептеген кезде қиналдым.

Қызыл —Түсінгім келетін
жерлер әлі де бар.

Тапсырма.

ABC үшбұрышында A бұрышы 45° , C бұрышы -доғал,
BC = 17 см. AC қабырғасының созындысына C нүктесінен
кейін D нүктесі алынған CD = 8 см болатындай, BD = 15 см.
BCD үшбұрышының тікбұрышты екенін дәлелде.

т/к: S_{ABD}

B

A 45°

17

15

C

8

D

$$S_{ABO} = \frac{1}{2} AD \cdot BD$$

